

Prikaz knjige

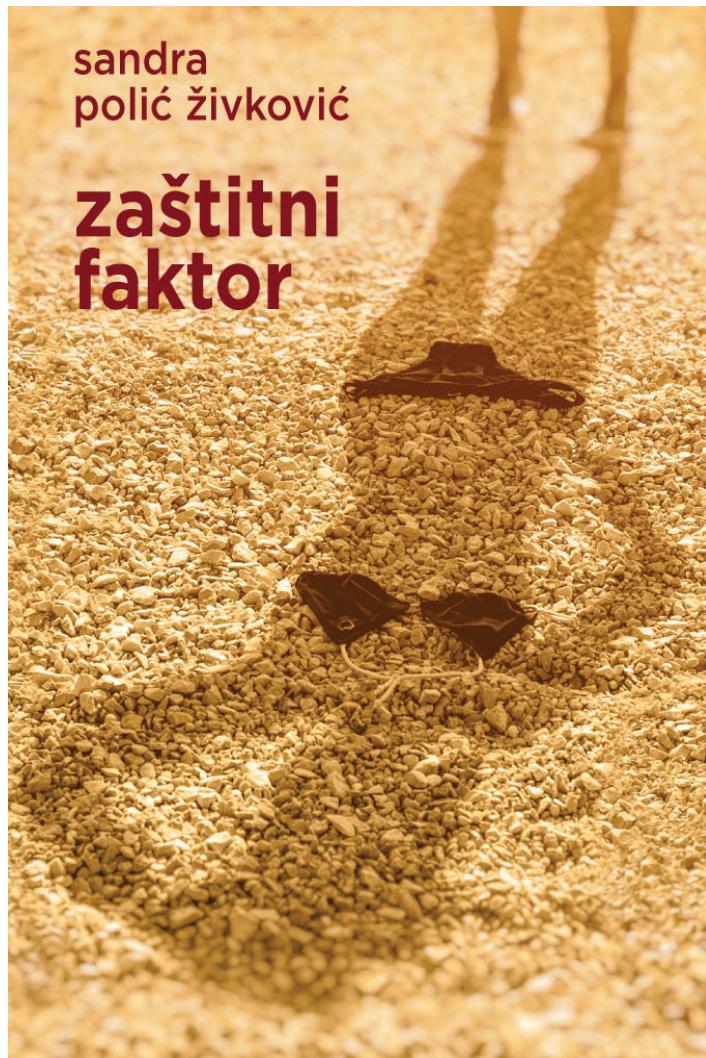
Fragmenti treptaja u minutama svagdana

Renato Baretić

Zapisivati sasvim privatne tajne potpuno javnim jezikom nije nimalo lako. A onda ih ipak i objaviti, eh, o tom iskustvu mogu govoriti samo oslođen o krhki štap pradavnog sjećanja. Sandra Polić Živković odvažila se na tu avanturu ponudivši nam svima, svakome svoj, "Zaštitni faktor" – zbirku kojoj bi najbolje geslo bio stih: "U svim mojim čašama nečeg ima", izliven iz pjesme "Pobjeda".

U svakoj od 103 "čaše" iz ovoga servisa doista nečega ima: većina je, u skladu s onom čuvenom prispopobom o optimistu i pesimistu, dopola puna (pivo se, ako se ne varam, spominje najčešće, što mene čini dodatno blagonaklonim prikazivačem) ali ne manjka ni onih u kojima su ostale samo opominjuće i podsjećajne mrlje ili skoreniji talog kojeg bi valjalo čim prije oprati. Ima i onih posve punih, koje se ispijaju nadušak u prekratkim sekundama absolutne zaljubljenosti ili majčinske skrbi. Ima tu i čaša koje vas zavaraju na prvi pogled ("oko varu", tako odgovaraju kućni majstori kad im oprezno kažete da su pločice, ili cijeli pregradni zid, postavili ne-kako ukoso) i tek vas u zadnjem stihu opomenu da ste slijedili sasvim pogrešan trag. Osim pokazivanja autorskih "mišića", takav pjesnički postupak ima i značajan PR-potencijal: tjera čitatelja na ponovno čitanje i još

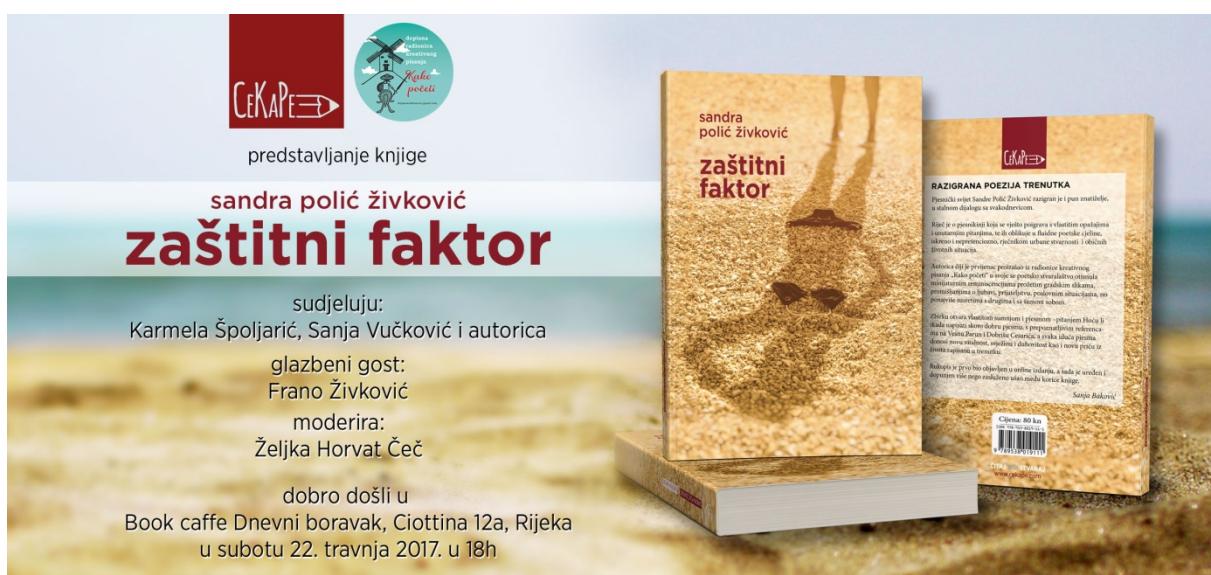
jedan osmijeh. Sandra Polić Živković rado, ali ipak s mjerom, poseže za tim poetskim alatom. U bilješke i dojmove iz ove zbirke zapisao sam dva reprezentativna naslova za plastičnu ilustraciju i potvrdju te tvrdnje, ali tek mi sad pada na pamet da ih ne smijem ovdje spominjati: pa ubio bih, budala, učinak o kojem sam vam upravo govorio i uništio autoričin *nasmijani plan*.

U istim bilješkama, odmah ovako ispod, stoji i ova: “*mnogo ironije, autoironije i gorkosti (ne 'gorčine'!!!)*”. O, da! Gorkosti ima u brojnima među Sandrinim čašama, čak i onima dopola punim. Gorčinu pak – ono kad se nemoćnom razočaranju pridruži i amok – prepoznao sam tek u jednoj, u pjesmi “Obrok”, mojem osobnom favoritu cijele zbirke, čaši punoj najlučežestice koja već pri prvom gutljaju zaigranu refleksivnu poetesu pretvara u Hannibala Lectera bez štednjaka.

Ohrabrujuće zrela debitantska zbirka obiluje i pokaznim vježbama iz vještine mijenjanja očišta: pjesnički subjekt sposoban je, uz ostalo, useliti se i u šest tjedana stari fetus netom prije spontanog pobačaja ("Spontano") i u običnu suzu, otrtu dlanom i ishlajpelu na kažiprstu ("Suza"). Tom plemenitom vještinom Sandra Polić Živković ovladala je u zavidnoj mjeri, baš kao i hrabrošću da ne pobegne pred humorom koji se ukazuje dominantnim sastojkom njenog izričaja i gotovo svakog emotivnog koktela u njezinim čašama: stalno prisutan, ali nikad prenaglašen; uvijek blagotvoran po čitatelja, pa čak i kad je u najtamnijoj nijansi sive.

Živkovićini *fragmenti treptaja*, kao najfinijom pincetom iščupani iz minuta svagdanjeg postojanja, pa uokvireni pažljivo zaigranom intertekstualnošću (od Cesarića i Parunove, pa čak i Houre u prvoj pjesmi, do Arsenia u posljednjoj) rijetko su dojmljiv pjesnički prvijenac, odlučan i ispravan prvi korak. Ukoliko mi je dopušteno – kao "uči" kreativnog pisanja i već dugo umornom stihoklepcu – sugerirati sljedeći korak, predložio bih du-

boki udah i što skorije skupljanje hrabrosti za zaigranost i humor unutar same pjesničke alatnice: u samom jeziku pjevanja. Autorica nesporno posjeduje (i) taj poetski potencijal, lako ga je nazrijeti, a siguran sam da u svakoj od njenih budućih čaša ima dovoljno prostora za lingvističko-ludičku malu kap. Valja samo odčepiti i tu bocu.